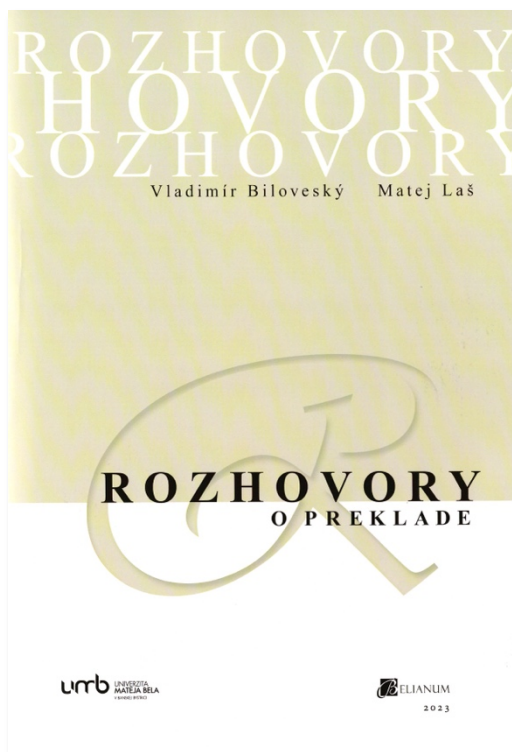

ROZHOVORY O PREKLADE

Recenzovaná publikácia: BILOVESKÝ, Vladimír, LAŠ, Matej. *Rozhovory o preklade*. Banská Bystrica: Belianum, 2023, 140 s. ISBN 978-80-557-2066-1.

Rozprávať sa o preklade a prekladaní je na kurzoch Filozofickej fakulty UMB v rámci prekladateľských programov v odbore filológia bežné. Naznačená „každodennosť“ však nie je charakteristická pre publikáciu, ktorá vyšla v zostavovateľskom tandeme: prof. Vladimír Biloveský a dr. Matej Laš. Obsahuje totiž jedinečné rozhovory, ktoré už boli samostatne uverejnené v jednotlivých číslach periodika *Kritika prekladu*, vychádzajúceho dvakrát do roka pod odbornou garanciou Katedry anglistiky a amerikanistiky na Univerzite Mateja Bela. Jeden z mála časopisov, ktorý sa zaoberá kritickou reflexiou prekladu na Slovensku, si za uplynulých 10 rokov svojej existencie (najprv iba v printovej, od r. 2021 aj v elektronickej podobe) vydobyl na trhu odborných periodík zameraných na transláciu svoje pevné miesto.

Inšpiráciu v ňom nachádzajú vedecky erudovaní i (laicky) zaniatení čitatelia. Cieľom časopisu, ktorý vychádza od r. 2013, „*bolo zaplniť biele miesta v danej oblasti, dotvoriť celkovú mozaiku slovenského myslenia o preklade, [ponúknuť, uprav. A. H.] priestor na objektívnu i polemickú reflexiu v oblasti kritiky prekladu umeleckých, odborných, ale aj audiovizuálnych textov*“ (Biloveský, 2023, s. 5). Jednou z obligátnych rubriík časopisu, v ktorej redaktori spovedajú oslovených prekladateľov, vydavateľov a nezriedka i vysokoškolských pedagógov v jednej osobe, je Interview (Rozhovor). Práve táto rubrika sa stala inšpiráciou i podkladom na zostavenie publikácie, symbolicky uzatvárajúcej prvú dekádu existencie časopisu.

Rozhovory o preklade, ako naznačuje zvolený titul, prízvukujú dôležitosť dialógu pre vedecké translátologické poznanie. Kniha obsahuje šesťnásť rozhovorov (Alojz Keníž, Eva Mládeková, Oľga Kráľovičová, Jozef Kot, Ján Štrasser, Ladislav Šimon, Igor Navrátil, Miroslav Pošta, John Minahane, Marián Gazdík, Katarína Bednárová, Samo Marec, Zuzana Malinovská, Imrich Nagy, Farzaneh Farahzadová, Marián Kabát), ktoré odkrývajú subjektívny pohľad na vývoj slovenského myslenia o preklade, ako aj individuálny prístup

respondentov k prekladaniu a medziliterárnej komunikácii. Zároveň však ústia k závažnejším zamysleniam o translatológii v najširšom význame slova. Dialógy usmerňujú redaktori, ktorí sa spravidla zaujímajú o vnímanie kritiky prekladu, význam translácie v danej kultúre, relevantnosť vzdelávania v prekladateľsko-tlmočnickom odbore a pod. Verbalizované úvahy predstavujú (často) mimovoľné, ale veľmi cenné obohatenie slovenského myslenia o preklade, so zreteľnou ambíciou popularizácie prekladu a jeho vplyvu na rozvoj domácej kultúry i jazyka.

Hoci primárnymi adresátmi publikácie sú – ako píše jeden z autorov (Laš, 2023, s. 191) – „predovšetkým naši študenti a študentky, ktorým sme aj prostredníctvom časopisu chceli odovzdať čo najviac praktických skúseností,“ *Rozhovory o preklade* sú adresované všetkým priaznivcom prekladovej literatúry, umenia i materinského jazyka a predstavujú dôležitý vklad do sféry edičných výstupov v oblasti translatológie.

Za prínosné považujeme aj sústredenie textov na jednom mieste – v jednej knihe, ktorá bude dostupná pri rešeršovaní zdrojov zachytávajúcich reflexie o preklade cez výrazné osobnosti (najmä slovenského) translačného života.

Anita Huťková